

דף לו

יודוי כהן גדול על הפר

1. הטעם שהעמידו את הפר בין האולם ולמזבח הוא משום חולשתו של הכהן הגדול שלא יכבד עליו משוי מזרק הדם. לולא סיבה זאת היה נכון יותר להעמידו בין קיר המזבח הצפוני לכותל העזרה הצפונית שעיקר משמעות הפסוק 'על ירך המזבח' הוא ממש בין המזבח ולכותל.
2. הטעם שהעמידו את אחורי הפר לצד צפון, זנבו שלא כנגד המזבח ועיקמו את פניו לצד מערב ולא העמידו את גבו למזרח ופניו למערב הוא משום החשש שמא ירכיץ גללים כלפי המזבח
3. **אופן הסמיכה:** העמיד הכהן את ידיו בין שתי קרנותיו של הזבח ולא היה דבר חוצץ בין הכהן לבין הזבח. בכל קרבן התוודה על העבירה שעליה מובאת הקרבן.
4. עולה מכפרת על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה שאין לוקים עליהם כגון לאו הניתק לעשה.
5. **לדעת רבי עקיבא** לוקים על לקט שכחה ופאה שמצוות העשה המוזכרים בה אינם לאו הניתק לעשה אלא שלכתחילה יש לעזבם לעניים ולא ללקט. **לדעת רבי יוסי הגלילי** אין לוקים עליהם. **שני הסברים נאמרו בדעתו: א. רבי ירמיה:** כל לאו שנאמר בו עשה אף שאינו לאו הניתק לעשה בכל זאת אין לוקים עליו (שאינו דומה ללאו של חסימה שלוקים). **ב. אבוי:** רבי יוסי סבור שלקט שכחה ופאה הם לאו הניתק לעשה.
6. **סדר היודוי: לדעת רבי מאיר:** עויתי פשעתי וחטאתי כמשמעות הפסוקים בשעיר המשתלח ובתפילת משה אחרי חטא העגל. **לדעת חכמים:** חטאתי עויתי פשעתי. מהקל אל החמור. נפסקה ההלכה כחכמים.
7. הברייתא הוכיחה שהמילה 'וכפר' המוזכרת בפרו של כהן אין כוונתו לכפרת דמים כפי המשמעות של 'כפרה' המוזכרת בשעיר הנעשה בפנים, אלא משמעו כפרת דברים.

דף לז

גורל של השעירים, תרומות למקדש

1. למדו שהכהן הגדול ביום כיפור אומר 'אנא' ממש רבינו שאמר 'אנא' לאחר חטא העגל. למדו שהכהן הגדול מזכיר את שם ה' כמו שבעגלה ערופה הזכירו שם ה'.
2. במשנה מבואר שענו אחרי הכהן הגדול 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. למדו זאת מהפסוק "כי שם ה' אקרא (בשעה שאני מזכיר שם ה', אזי אתם-) הבו גודל לאלקיננו".
3. **משנה:** בא לו למזרח העזרה, לצפון המזבח, הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו. ושם שני שעירים, וקלפי היתה שם ובה שני גורלות. של אשכרוע היו, ועשאן בן גמלא של זהב, והיו מזכירין אותו לשבח. בן קטיץ עשה שנים עשר דד לכיור, שלא היו לו אלא שנים. ואף הוא עשה מוכני לכיור, שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה. מונבו המלך היה עושה כל ידות הכלים של יום הכיפורים של זהב. הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתחו של היכל. ואף היא עשתה טבלא של זהב, שפרשת סוטה כתובה עליה. ניקנור נעשו ניסים לדלתותיו, והיו מזכירין אותו לשבח.
4. מבואר במשנה שהסגן הלך לימין הכהן הגדול וראש בית אב בשמאלו. אין הכוונה לצידו ממש אלא בצד שלו לאחוריו משום שאין זה דרך ארץ ללכת לימין רבו והעושה כן הרי זה בור.
5. **דיני הגורלות:** למדו מהפסוקים שיש לתת גורל אחד על כל שעיר, אחד לה' ואחד לעזאזל. הגורלות צריכים להיות שווים בגודלם ובחומר מהם עשויות, למשל ששני הגורלות יהיו עשויות מזהב (מותר גם לעשותם מעץ).
6. בשעה שהחמה זורחת ניצוצות יצאו מהנברשת של הילני המלכה וידעו העם שבירושלים שהנצה החמה והגיע זמן קריאת שמע. הכהנים עצמם קראו קריאת שמע מוקדם יותר שמא תימשך עליהם העבודה וימנעו מלקרות.
7. במשנה מבואר שהילני עשתה טבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה. אין להוכיח מכאן שמותר לכתוב פסוקים לתינוק להתלמד בה אף שאינו ספר תורה שלם, משום שיתכן שבטבלא שעשתה הילני לא היתה כתובה בטבלא כל הפרשה כפי שהיתה כתובה בתורה עם סיפור הדברים אלא

פרק רביעי - טרף בקלפי

השעירים ואומר, לה' חטאת. רבי ישמעאל אומר, לא היה צריך לומר חטאת, אלא לה'. והן עונין אחריו, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

2. הסיבה שהכהן 'טרף' כלומר הכניס את ידו במהירות ובחטיפה הוא בשביל שלא יכוון ויקח את של שם ביד ימין, שסימן יפה אם עולה של שם ביד ימין.
3. הקלפי היתה עשויה מעץ ולא מזהב משום שהתורה חסה על ממונן של ישראל. משום שהיתה עשויה מעץ לא קידשוה שאין עושין כלי שרת מעץ. עשו את הקלפי קטנה שאינה מחזקת אלא שתי ידיים ולא יותר שלא יכוון ויקח את של שם בימין.
4. רבי אליעזר חולק על משנתנו וסבור שהכהן הגדול הכניס את יד ימינו לקלפי והסגן הכניס את יד ימינו משום שלדעתו ימינו של הסגן עדיפה משמאלו של הכהן הגדול.
5. בתחילת ימי בית שני בימי שמעון הצדיק היו כמה ניסים שסימנו על גילוי שכינה ושהקב"ה שמח בישראל, כגון שתמיד עלה של שם ביד ימין והיה נר מערבי דולק. לאחר מכן פעמים היו סימנים אלו ופעמים שלא. בארבעים שנים האחרונות היו סימנים הפוכים כגון שתמיד עלה של ה' בשמאל.
6. עשר פעמים מזכיר הכהן הגדול את שם ה' ביום הכיפורים.
7. לדעת רבי ינאי עליית הגורל מתוך הקלפי מעכבת. ההנחת הגורל על שני השעירים אינה מעכבת. לדעת רבי יוחנן אף העלייה אינה מעכבת, אלא שחיסר מצוה אם לא עשה גורל. לדעת רבי יהודה דברים הנעשים בבגדי לבן מבחוץ אינם מעכבים. לדעת רבי נחמיה מעכבים. נאמרו שתי דעות בגמרא אם רבי יוחנן ורבי ינאי נחלקו בדעת רבי יהודה או בדעת רבי נחמיה.

דף מ

האם הגורל מעכב?

1. למסקנת הסוגיא לדעת רבי יהודה הגורל מעכב. לדעת רבי שמעון הגורל אינו מעכב.
2. לדעת רבי שמעון הוידוי של הכהן הגדול על שעיר המשתלח מעכב, ולדעת רבי יהודה אינו מעכב.

היה כתוב רק תחילת הפסוק ושאר הפסוק היה כתוב בראשי תיבות.

דף לה

אלו שנזכרו לשבח ואלו שנזכרו לגנאי

1. אף כאשר העשירו ונשתנו שערי המקדש להיות של זהב, שער ניקנור נשאר נחושת. שלשה הסברים נאמרו: א. נעשה בו נס. ב. נחושתן מוצהבת היתה. ג. נחושת מזוקקת היתה והיתה מאירה כשל זהב.
2. משנה: ואלו לגנאי: של בית גרמו, לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים. של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת. הוגרס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד. בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב. על הראשונים נאמר, זכר צדיק לברכה. ועל אלו נאמר, ושם רשעים ירקב.
3. בית גרמו ובית אבטינס הסבירו שלא רצו ללמד אחרים משום שידעו שהבית עתיד להיחרב ושמה ילמוד אדם שאינו הגון וילך ויעבוד עבודה זרה בכך. חכמים בכל זאת הקפידו עליהם משום שנטלו שכר יתר. לבסוף לאחר שאחד מצאצאיהם מסר את שמות סממני הקטורת לרבי יוחנן בן נורי, פסק רבי עקיבא שמעתה אסור לספר בגנותן.
4. שיבחו חכמים את בית גרמו ובית אבטינס שנזוהרו שלא לעורר על עצמם חשד שהם נהנים מהמקדש לצרכם האישי וקיימו בעצמם בהידור "והייתם נקיים מה' ומישראל".
5. בן קמצר לא מצא תשובה מדוע לא לימד אחרים כיצד לכתוב ארבע אותיות בבת אחת. משום כך נאמר עליו "שם רשעים ירקב" ואין לקרוא על שמו שאין קוראים בשם רשע.
6. יש מקור בתורה לכך שכאשר מזכירים צדיק יש להזכיר שבחו ואילו כאשר מזכירים רשע, מזכירים עם שמו גנותו וקללתו.

דף לט

הקלפי

1. משנה: טרף בקלפי והעלה שני גורלות. אחד כתוב עליו לשם ואחד כתוב עליו לעזאזל. הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו. אם של שם עלה בימינו, הסגן אומר לו, אישי כהן גדול, הגבה ימינך. ואם של שם עלה בשמאלו, ראש בית אב אומר לו, אישי כהן גדול, הגבה שמאלך. נתנו על שני

דף מא

מתי קינין מתפרשות, לשון של זהורית, וידוי על כל הכהנים

1. רב חסדא לימד שאין הקינים מתפרשות איזו לחטאת ואיזו לעולה אלא בזמן שהבעלים לוקחים את העופות ומפרשים בזמן הלקיחה איזו לחטאת ואיזו לעולה, או כאשר הכהן מפרש איזו לחטאת ואיזו לעולה בזמן שהוא מקריב אותם. רב חסדא למד זאת מהפסוק "ולקחה", "ועשה" - או בלקיחה או בעשייה.
2. מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא ואילו מצורע עשיר שהביא קרבן עני לא יצא. למדו הלכות אלו מהפסוקים. נחלקו אם הוא הדין שמטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני לא יצא, או שאין ללמוד ממצורע לדברים אחרים, ובמטמא מקדש העשיר יוצא בקרבן עני.

3. משנה: קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו. בא לו אצל פרו שניה וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה אומר: אנא השם (חטאתי עויתי ופשעתי) לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך ככתוב בתורת משה עבדך (ויקרא טז, ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.
4. מה שנאמר במשנה "ולנשחט כנגד בית שחיטתו", הכוונה שכשם שקושר לשון של זהורית בין קרניו של שעיר המשתלח, כך קושר בצווארו של הנשחט כנגד מקום השחיטה.
5. נחלקו אם הלשון של הפרה האדומה צריכה להיות כבידה כדי שתפול לתוך שריפת הפרה כפי שנאמר 'אל תוך שריפת הפרה' או שאינה צריכה להיות כבידה.